

Trondheim, 26. september 1948.

Eidsivating lagstiftning
Landssvikavdelingen

103805

Høyesterettsadvokat J. B. Hjort,

O s l o .Gjelder landssviksak mot Bjørn Østring.

Da Bjørn Østring i vår skulle opp for retten, var jeg innkalt som vitne, men som bekjent ble saken den gang utsatt. I mellomtiden er jeg flyttet til Trondheim og har fått arbeid i en avis her oppe. Nå hører jeg at Østring skal opp med det første og at jeg igjen blir stevnet som vitne.

I den anledning må jeg dessverre si at det på mange vis er ønskelig for meg å få avgitt en skriftlig erklæring i stedet for å møte i retten. Den viktigste grunn er at enhver "publisitet" omkring mitt navn i forbindelse med landssviksaker kan sette min stilling i fare. Som de vel vet, er ansettelse av tidligere NS-medlemmer i aviser en svært ømtålelig ting, og det minste bråk kan altså ødelegge alt for meg. Hvis det derfor kan skje uten å skade Østring, ville jeg be Dem godta mitt skriftlige utsagn.

Det er heller ikke så helt lett for meg å be om permisjon til en slik ting nå så kort tid etter at jeg har tiltrådt.

Jeg ber Dem vennligst gi meg beskjed om Deres mening så snart som mulig.

Årbødigst

Einar J. Rüstad.

adr.: Innherredsvegen 102,

Trondheim.

P.S.: Ville De være så vennlig å gi Bjørn Østring
vedlagte brev?

P.S.

Trondheim, 26. september 1948

H.r.advokat J.B. Hjort,

Oslo.

Undertegnede Einar Johannes R u s t a d, f. 27.3.1921 i Trondheim, bopel Innherredsvegen 102, Trondheim, har sonet en dom på tvangsarb. i tre år og tre mndr. for landssvik, ønsker å avgi følgende erklæring i forbindelse med landssviksak mot Bjørn Ø s t r i n g:

1. Bjørn Østrings forhold til NSUFs verneidrettsleirer.

Mitt kjennskap til verneidrettsleirenes tilblivelse er mangelfull, men det dreier seg i hvert fall om en tysk innbydelse til NSUF ~~til~~ å delta i disse leirer i Tyskland sammen med gutter fra andre land som f.eks. Danmark, Nederland og Belgia. Sikkert er det imidlertid at Bjørn Østring kom inn i dette bildet på et forholdsvis sent tidspunkt og av ganske bestemte grunner. NSUFs ledelse var nemlig sterkt misfornøyd med at våre gutter skulle dra til Tyskland for denne sakens skyld, særlig fordi den var redd for at det skulle foregå hverving til frontinnsats blant disse unge guttene. Det ble derfor satt mye inn på at vi her i landet skulle arrangere egne slike leirer hvor vi kunne ha full kontroll med tingene. Bjørn Østring ble da utpekt til å overvåke at det ikke ble vervet i disse leirene og at alle norske interesser ble tilbørlig varetatt. Grunnen til at Østring fikk dette oppdraget, var at en mente han sto ganske sterkt i forhandlinger med tyskerne på grunn av sin frontinnsats og sitt jernkors. En annen ting var det at dette arbeidet etterhvert brakte ham i temmelig sterk konflikt med visse kretser blant tyskerne på grunn av hans stadige forsøk på å få fri gutter som hadde meldt seg til frontinnsats uten NSUFs vitende. Særlig sterkt var motsetningsforholdet til Sturmbannführer Leib i Germanische Leitstelle.

2. Bjørn Østrings forbindelse med en artikkel som ble skrevet kort tid før kapitulasjonen.

En ukes tid før kapitulasjonen, jeg tror det var mandag 30. april, besøkte jeg Bjørn Østring, og han viste meg da en artikkel som han forklarte den nærmere bakgrunn for. Han hadde nettopp hatt en samtale med Quisling, og denne hadde bedt ham om å skrive en artikkel til "Aftenposten" som skulle ha et ganske bestemt innhold. Jeg husker at Østring viste meg en lapp hvor det var notert en rekke momenter, og så vidt jeg kan skjønne, må dette ha vært de ting Quisling hadde ment måtte være med. Østring var svært betenkt overfor denne artikkelen, særlig fordi han etter de informasjonen han hadde, visste at den sto stikk i strid med de linjer partiet fulgte. Quisling hadde imidlertid forklart ham den taktiske bakgrunn for den, og slik Østring forklarte meg det, var tankegangen omtrent slik: I "Aftenposten" hadde det den siste tiden forekommet en del artikler, tildels undertegnet av frontkjemperne, som gikk ut på at NS måtte sørge for å holde seg nøytral i slutfasen og ha for øyet at det måtte treffes en ordning som kostet minst mulig blodsutgydelse. Dette var jo også den linje som både Quislingregjeringen og partiet ellers fulgte, men det var oppstått visse komplikasjoner. Terboven hadde etter sigende planer om å holde Norge til det siste, og denne "unnfallenheten" fra NSs side hadde visstnok gjort ham rasende. Det kunne være fare for at han feide NS til side og opprettet et militærdiktatur i slutfasen. En slik mulighet måtte selvfølgelig være katastrofal sett fra norsk synspunkt, og ville utvilsomt ført med seg megen ulykke. Østrings artikkel skulle da så vidt jeg forsto, ha til hensikt å medvirke til å "formilde" de tyske myndigheter slik at de holdt seg i ro. Men det var også et annet moment som gjorde seg gjeldende. Quisling fryktet for at visse uansvarlige grupper som befant seg utenfor hjemmefrontens kontroll, kunne bli fristet til å foreta uoverveide og farlige operasjoner på egen hånd dersom de fikk det inntrykk at NS ikke ville sette noe inn på å opprettholde

orden. Alle disse ting snakket Østring og jeg om den dag, og det var Quislings anmodning og denne argumentasjon som fikk Østring til å skrive artikkelen, til tross for at den klart sto i strid med hans innstilling. Østring så det som en beordret og upersonlig handling.

3. Alminnelige forhold.

For fullstendighets skyld er det vel best å gjøre oppmerksom på at Østring og jeg er kamerater fra et flerårig samarbeid i NSUF, tildels også i årene før krigen, selv om det innskrenket seg til brevveksling. Jeg lærte Østring å kjenne som en absolutt idealist med en tiltro til Quislings rettsinn og dyktighet som ikke lot seg rokke. Østring delte med oss andre en kummerlig tilværelse på kontorgulv og i de aller billigste spisesteder, slik vi hadde det i den første tid etter krigen, og det skal i hvert fall ikke kunne bebreides ham at han handlet i egeninteresse. Han kom kanskje en del i forgrunnen i sin tid som landsleder, men hans arbeid må nærmest sies å ha vært utstillingsfigurens. I virkeligheten var jo Ungdomsfylkingen den gang alt under departementet for arbeidstjeneste og idrett, og den som faktisk i det daglige arbeid var den avgjørende instans, var minister Stangs daværende adjutant Per Wang, Østring er sannsynligvis den siste til å krype fra det ansvar han har, men dette er skrevet for at han ikke skal belastes med ting som han etter min oppfatning ikke kan hefte for.

Denne erklæring er avgitt på ære og samvittighet og med fullt kjennskap til ansvaret.

Ærbødigst

Einar J. Rustad
(Einar J. Rustad)